

دیدار گرم در پاییز مسکو

سید مهدی طالبی خبرنگار گروه جهان‌شهر

اوکراین در سال ۲۰۲۲ با حمله روسیه روبه‌ناویدی گذشت و رژیم صهیونیستی در سال ۲۰۲۳ با حمله مقاومت غزه گرفتار چنین بلایی شد. متحدان آمریکا از کی‌یف تا تل‌آویو یا خرد شده‌اند و یا مانند کشورهای عربی راه خود را از مسیری که واشنگتن می‌پیماید، کج کرده‌اند. ولادیمیر زلنسکی بر اثر فروپاشی ارکان کشور و دلشش با نافرمانی نظامیان مانند فرمانده ستاد کل نیروهای مسلح روبه‌رو شده که گفته می‌شود بدون توجه به نظر رئیس‌جمهور و آمریکا درحال مذاکره با روسیه است. اندکی آن سوتر در سواحل مدیترانه بنیامین نتانیاهو نخست‌وزیر رژیم وضعیتی بهتر از زلنسکی ندارد. دولت، ارتش و دستگاه‌های اطلاعاتی رژیم با بی‌حیثیتی از هم پاشیده‌اند و افقی از پیروزی هم وجود ندارد.

در مقابل ام‌ریقا و دشمنان آمریکا اوضاع بهتری دارند. ولادیمیر پوتین روز چهارشنبه سفری یک‌روزه به دو کشور امارات و عربستان سعودی داشت که از متحدان سنتی آمریکا به حساب می‌آید. تنها یک روز بعد، سید ابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهور ایران راهی مسکو شد تا در یک استقبال ویژه در کاخ کرملین با رئیس‌جمهور روسیه مذاکره کند.

گفت‌وگوهای دروینس‌جمهور و تیم همراه‌شان پنج ساعت به طول انجامید و پوتین در حرکتی که در دیدارهایش کمتر رخ می‌دهند، در هوای برقی مسکو، برای بدرقه رئیسی تادرب خروج او را همراهی کرد و ایستاد تا خودروی رئیس‌جمهور حرکت کند.

در نگاه ظاهری، سفر یک‌روزه رئیس‌جمهور روسیه به دو کشور حاشیه‌جنوبی خلیج فارس و سفر یک‌روزه رئیس‌جمهور ایران به مسکو شاید بیش از اندازه کوتاه به نظر برسند اما سطح استقبال از پوتین در اروپایی و ریاض و سطح مذاکره او با رئیس‌جمهور ایران در مسکو نشان می‌دهد روابط میان کشورهای مزبور بیش از اندازه تسهیل شده است. به عبارتی کوتاه، مدت سفر نشان‌دهنده اعتماد فی‌مابین و سرعت در هماهنگی دیدارهاست.

این دیدارها و تحولات درحالی صورت می‌گیرند که غرب آسیا در دو ماه قبل به عرصه ناگامی آمریکا تبدیل شده است. در میانه جنگ طوفان الاقصی‌جو بایدن، رئیس‌جمهور آمریکا پس از آنکه رژیم در بمباران بیمارستان المعمدانی با ۴۰۰ شهید جنایت بزرگی مرتکب شد از سوی کشورهای عربی در جریان سفر یک تور منطقه‌ای طرد شد. در آن برهه دولت اردن از میزبانی نشست چهارجانبه‌ای که با حضور آمریکا، رژیم و تشکیلات برنامه‌ریزی شده بود، شانه خالی کرد تا جو بایدن تنها بتواند از فلسطین اشغالی دیدن کند. عملیات حماس در هفت اکتبر «کاسه وکوزه» آمریکا در منطقه را که شامل طرح‌هایی مانند ناتو منطقه‌ای، عادی‌سازی روابط جهان اسلام با رژیم و مقابله با کمر بند جاده چین بود، جمع کرد و بر سر رژیم شکست.

رژیم نقطه محسوری طرح‌های ابتکاری و دفاعی آمریکا در منطقه است. آمریکا برای کاسه‌نویسی از هزینه‌هایش برای دخالت در منطقه و با ثبات ساختن نفوذش درصدد بود روابط رژیم با کشورهای منطقه را عادی‌سازی کرده و سپس میان تل‌آویو و دیگر کشورها ائتلافی نظامی برای حفاظت از منافع خود تشکیل دهد. آمریکایی‌ها طرح بدیل خود در برابر کمر بند

جاده چین را نیز با محوریت رژیم چیده بودند. این مسیر از هند، امارات و عربستان سعودی به فلسطین اشغالی می‌رسید و جنوب آسیا را به اروپا متصل می‌ساخت. حالا اما همان نقطه محوری زیر شدیدترین تهدیدات قرار گرفته و حیاتش در معرض تردید است. فرید زکریا، مفسر و نویسنده مشهور سیاسی چندی قبل پس از مرگ هنری کیسینجر، نظریه پرداز و سیاستمدار آمریکایی برملا ساخت او در روزهای آخر زندگی اش نگران توانایی رژیم برای بقا بوده است. تحولات بین‌المللی از اوکراین و فلسطین اشغالی تا آفریقا و شبه جزیره کره وضعیت بغرنجی برای بایدن ساخته‌اند. بایدن کهنسال امروز با هژمونی آمریکا در یک آستانه قرار دارند؛ «مرگ»، این افول تدریجی اما با سیر صعودی رقیب همراه است.

غرب آسیا چه اهمیتی برای روسیه دارد؟

روسیه خود را وارث امپراتوری «روم شرقی» می‌داند. اگر امپراتوری «روم غربی» و جانشینانش به لحاظ مذهبی «کاتولیک» باقی مانده، «روم شرقی» با جدایی از واتیکان، مسیحیت «ارتدوکس» را پایه‌گذاری کرد. روس‌ها که وام‌دار مذهبی روم شرقی هستند خود را جانشین این امپراطوری دانسته و تا مدت‌ها به لحاظ جغرافیایی نیز به دنبال احیای حوزه نفوذ خود در بالکان، آناتولی و شامات بودند. آنها در جنگ جهانی اول درحال ورود به آناتولی از شرق بودند که به دلیل فروپاشی نظام سیاسی موفق نشدند. روس‌ها در ادامه با ایدئولوژی کمونیسم کشورهای منطقه را تحت‌تاثیر قرار داده و موفق شدند دولت‌های عراق، سوریه، مصر و لیبی را متحد خود کنند. از این رو حضور روسیه در غرب آسیا بر پایه‌های تاریخی، مذهبی، علقه‌های سرزمینی، سوابق نفوذ در منطقه طی جنگ سرد بنا شده و همزمان دلایلی مانند خروج از انزوا و روند تکثر قدرت را نیز با خود به همراه دارد. موارد منفی علاقه روسیه به منطقه مانند علقه‌های مذهبی و توسعه طلبی ارضی امروزه از بین رفته و می‌توان گفت تقریباً حوزه‌های باقی مانده‌اند که در آنها امکان همکاری با کشورهای منطقه وجود دارد. این موارد به شرح ذیلند:

۱ منطقه غرب آسیا برای تنفس اقتصادی و سیاسی دیپلماتیک روسیه مهم است. کشورهای منطقه نیز برای توسعه انرژی هسته‌ای، صنایع سنگین و تسلیحات به کمک روسیه نیاز دارند. این نیازهای متقابل و بزرگی‌شان را می‌توان از روابط اقتصادی ترکیه و روسیه در سال ۲۰۲۲ دید که معادل ۷۰ میلیارد دلار بوده است. در سال جاری روابط روسیه با امارات به نزدیک ۱۰ میلیارد دلار رسیده است.

۲ در گذشته قدرت‌های بزرگ برای ورود به مناسبات منطقه‌ای نیاز کمتری به تعامل متناسب با دولت‌های آن داشتند اما با روند تکثر قدرت و ظهور قدرت‌های منطقه‌ای قدرت‌های بزرگ چاره‌ای جز تعامل ندارند. این موضوع را می‌توان در درخواست آمریکا برای مذاکره با ایران در دولت دهم دید. در نهایت همین مذاکرات در دولت یازدهم به برجام منتهی شد.

۳ غرب آسیا ویرترین ابرقدرت‌هاست. حضور و میزان تسلط آنان در منطقه وزن جهانی‌شان را نشان می‌دهد. روسیه با حضور در غرب آسیا ضمن به رخ کشیدن ابعاد بین‌المللی قدرت خود به دنبال کاستن از تسلط آمریکا در منطقه است.

غرب در سال ۲۰۰۳ صدام حسین و در سال ۲۰۱۱ معمر قذافی را

۴ ساقط کرد و همزمان می‌کوشید بشمار اسد، دیگر متحد سنتی روس‌ها در منطقه را سرنگون کند. درکنار این تحولات، روس‌ها شاهد کودتای غرب در کشورهای مانند گرجستان و اوکراین نیز بودند. از این رو مسکو طرحی جامع برای مقابله با براندازی‌های غرب در مناطق پیرامونی خود ترسیم کرد، زیرا احتمال داشت توطئه‌های غرب علاوه بر سخت کردن شرایط پیرامونی روسیه به خود این کشور نیز برسد.

۵ روس‌ها در داخل روسیه و در محیط پیرامونی‌شان که جمهوری‌های سابق شوروی است در قفقاز و آسیای میانه با مسلمانان مواجه هستند. گفته می‌شود ۳۰ میلیون مسلمان در داخل روسیه و ۶۰ میلیون نفر نیز در خارج نزدیک این کشور زندگی می‌کنند. مسکو ضمن تلاش برای

۶ مقابله با افراط‌گرایی و عدم سرایت آن به سرزمین‌هایشان امیدوار است با تنظیم روابط اسلامی مانع بروز درگیری میان آنها شود و از سوی دیگر از ظرفیت دولت‌های اسلامی برای کنترل جمعیت مسلمان خود بهره‌گیرد. فاصله میان گرونی پایتخت جمهوری داخلی چچن قدراسین روسیه با موصل - که برای مدتی پایتخت داعش بود- ۹۶۵ کیلومتر (۶۰۰ مایل) است. این فاصله به نسبت کم نشان می‌دهد روسیه خود را در غرب آسیا یک عضو منطقه در نظر می‌گیرد و نقش آفرینی‌اش در این منطقه را مانند آمریکا با چین به عنوان یک ابرقدرت خارج از منطقه تنظیم نکرده است. این کشور قصد دارد در غرب آسیا به عنوان یک قدرت منطقه‌ای ورود کند، چه اینکه اهدافش از حضور در درگیری سوریه حکایت از این اتصال

منطقه‌ای داشت.

۷ روسیه اگر منابع انرژی منطقه را برای غرب نامطمئن کند می‌تواند وزن خود را افزایش دهد و نقش خود در بازار انرژی را به این مجموعه بقولاند. این موضوع را می‌تواند از همکاری با عربستان و امارات در قالب اوپک پلاس دریافت که موجب نگرانی غرب شده است.

مرغوبیت‌ها

چین و روسیه به دلیل قدرت خود در فناوری، اقتصاد و قدرت نظامی درکنار غرب به عنوان نماد توسعه شناخته می‌شوند. از این رو نظام اداری و حکومتی‌شان مورد توجه دیگران قرار گرفته است. این علاقه باعث کشش کشورهای خواستار توسعه به سمت پکن و مسکو شده است. در این میان، مدل حکومتی چین و روسیه به نسبت آنچه در غرب جریان دارد شباهت بیشتری به نظام‌های حکومتی کشورهای عربی دارد. درخصوص ایران نیز با وجود شباهت سیستم حکومتی ایران با غرب که مبتنی بر دموکراسی است، اما تهران نسبت به مداخلات بهانه‌جویانه غرب دلخوش نیست، ترجیح می‌دهد با چین و روسیه همکاری کند.

علاوه بر این موارد، نیات متفاوت غرب هم موضوعی مهم است. غرب برای عدم توسعه طرح کمر بند جاده «چین با تخریب شکل‌گیری روابط اوراسیایی به دنبال اختلال در روابط و توسعه کشورهای منطقه است اما این تحولات مثبت در راستای منافع چین و روسیه قرار دارند. بر همین مبنا، منطقه نسبت به نیات غرب تردید دارد اما نسبت به چین و روسیه اطمینان بیشتری دارد.

اگر اتفاق خاصی نیفتد، انتخابات ۲۰۲۴ تکرار رقابت جو بایدن با دونالد ترامپ است

مدرسه پیرمردها

اجتناب از سناریوی کابوس‌آمیز که پیروزی ترامپ در پاییز آینده در انتخابات است، به صداهای جوان‌تری نیاز دارند. فلیپس یکی از ثروتمندترین اعضای کنگره است که برنده‌های عمده ودکا و اسکاپ را در اختیار دارد.

نگرانی در اردوگاه دموکرات

یکی از واکنش‌های رایج به نظرسنجی‌های اخیر New و NBC News York Times/Siena College این بود که آنها حامل خبر بد برای جو بایدن بودند، زیرا آنها به او نشان می‌دادند که با فاصله کمی از دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور سابق آمریکا در سال ۲۰۱۷ عقب است. در همین حال، سایر نظرسنجی‌های ملی اخیر هفته گذشته، مانند The Economist و YouGov خبر بهتری برای رئیس‌جمهور داشتند، زیرا آنها او را از ترامپ جلوتر می‌دانند. همه این نظرسنجی‌های مختلف - و بسیاری دیگر - تقریباً داستان مشابهی را بیان می‌کنند: بایدن و ترامپ تقریباً یک سال قبل از انتخابات عمومی در ۲۰۲۴ در یک رقابت نزدیک قرار دارند. از نظر جزئی نزدیک بودن رقابت، نظرسنجی‌ها نشان می‌دهد که بایدن عملکرد ضعیف در میان بخش‌های کلیدی پایه دموکرات‌ها دارد. اکثریت شرکت‌کنندگان در نظرسنجی‌ها معتقدند که ترامپ در مدیریت اقتصاد، امنیت ملی و واکنش آمریکا به درگیری فلسطین - اسرائیل عملکرد بهتری ارائه خواهد داد. طبق نظرسنجی‌ها، ۶۷ درصد از عرب-آمریکایی‌ها با واکنش بایدن به درگیری در غزه مخالف هستند و ۶۶ درصد به طور کلی نگرش منفی نسبت به بایدن دارند. اگر انتخابات سال ۲۰۲۴ اکنون برگزار می‌شد، ۴۰ درصد از عرب-آمریکایی‌ها به ترامپ و در مقابل فقط ۱۷ درصد به بایدن رأی می‌دادند. این در حالی است که در انتخابات ۲۰۲۰، ۵۹ درصد از عرب-آمریکایی‌ها به بایدن رأی داده بودند. اگرچه نظرسنجی‌ها نمی‌توانند یک سال دیگر را پیش‌بینی کنند و بگویند که چه کسی برنده خواهد شد یا حتی بگویند که نامزد‌های ریاست‌جمهوری در نهایت چه کسانی خواهند بود اما واقعیت این است که رقابت جو بایدن ۸۲ ساله با دونالد ترامپ هتاک کار چندان ساده‌ای نخواهد بود. براساس نظرسنجی اخیر انجام شده توسط نیویورک تایمز، ترامپ در پنج ایالت از شش ایالتی که رأی نوسانی دارند (پنسیلوانیا، میشیگان، آریزونا، جورجیا و نوادا) از بایدن پیشی گرفته است. بایدن تنها در ایالت ویسکانسین رأی بیشتری دارد. با توجه به اینکه گرایش رای دهندگان ایالت‌ها به یک حزب در هر ایالت مشخص است، جذب ۶ ایالت نوسانی، می‌تواند سرنوشت انتخابات را تغییر دهد.

جمهوری خواهان؛ یا ترامپ یا شکست

به همان میزان که در اردوگاه دموکرات‌ها، همه چیز بروقی مراد است و

مسیر از عرصه انتخابات کنار گذاشته شود، پس از او کدام نامزد از حزب جمهوری خواه در مقابل بایدن حاضر خواهد شد؟

ران دیسانتینیس

فرماندار فلوریدا با کسب جایگاه دوم در رقابت میان جمهوری خواهان و کسب ۱۳ درصد آرا به عنوان رقیب کم‌توان ترامپ شناخته می‌شود. این وکیل ۴۴ ساله که هنوز هم یک تازه‌وارد در سیاست ایالات متحده شناخته می‌شود، مدافع پرسروصدای ترامپ بود اما در مسیر مبارزات انتخاباتی، حملات شدیدی به ترامپ داشته است. او که به عنوان یک فعال فرهنگی ملی‌گرا تمرکز خود بر مدارس و منع استفاده از بودجه فدرال توسط کالج‌های دولتی گذاشته بود، حال‌در این رقابت‌ها بیشتر انرژی خود را روی شکست دادن ترامپ در آریووا متمرکز کرده است.

نیکی هیلی

سفیر سابق آمریکا در سازمان ملل متحد و فرماندار کارولینای جنوبی، ترکیبی از تجربیات اجرایی، اقدامات سیاست خارجی، پیوند با دولت ترامپ و نامزدی تاریخی است. او که با آغاز رقابت‌ها دومین جایگاه پس از ترامپ را از آن خود کرده است، حالا به عنوان موفق‌ترین زنی است که از نظر سیاسی وارد عرصه مقدماتی انتخابات ریاست‌جمهوری شده است. این مقام سابق کابینه ترامپ در سال ۲۰۰۴ ادعا کرد رئیس سابق خود را برای کاخ سفید به چالش نمی‌کشد، اما حالا به بهانه مشکلات اقتصادی کشور و نیاز به «تغییر نسلی»، در رقابت انتخاباتی ۲۰۲۴ شرکت کرده است. او در راستای شعار «تغییر نسلی» خود در کمپین انتخاباتی‌اش، از فراخوانی برای تست‌های اجباری شایستگی ذهنی سیاستمداران بالای ۷۵ سال سخن گفت. هیلی در مناظرات انتخاباتی که حالا میان جمهوری خواهان برگزار می‌شود، تمام تلاش خود را بر این گذاشته تا در موضوعات مهم مانند سقط جنین و سیاست خارجی، موضع وسط را گرفته و تجربه و شایستگی خود را به نمایش بگذارد.

ویوک راماسوامی

کارآفرین ۳۷ ساله هندی آمریکایی که هیچ تجربه سیاسی قبلی ندارد، حالا به میدان رقابت انتخاباتی آمده است. او مدعاً عده اصلی خود را «بحران هویت ملی» در آمریکا مطرح می‌کند که این ناشی از «کاهش ایمان»، «میهن پرستی» و «شایسته سالاری» است. برعکس دو نامزد برتر دیگر که خود را رقیب محبوب‌ترین نامزد جمهوری خواه (ترامپ) می‌دانند، او خود را مدافع رئیس‌جمهور سابق معرفی کرده و تا آنجایی پیش رفته که ادعا کرده در صورت تکیه بر کرسی ریاست‌جمهوری، رئیس‌جمهور سابق را از «هر جناحی» عفو خواهد کرد. البته این ادعا با شعار اصلی کمپین انتخاباتی او که «بیدای» به معنای افشای فساد دولتی است، در تضاد است.

چه کسانی با ترامپ رقابت می‌کنند؟

این مساله از آنجایی حائز اهمیت است که اگر دونالد ترامپ در میانه

